

— NAD-NYTT —

Nordiskt samarbete

Nordiska Rådets session hölls i Oslo 1-4 mars. Av statsministrarnas långtgående *organisatoriska* reformplaner från ifjol var det väldigt litet som förverkligades.

Varför det gick så är inte helt lätt att säga. Tolkades ändringsförslagen som alltför EG-relaterade? Reformivern tycktes ju minska i takt med EG:s allmänt försvagade attraktionskraft i Norden. En annan förklaring är att en stark, etablerad nordisk samarbetsapparat inte låter sig rubbas så lätt — särskilt inte om man, såsom statsministrarna, toppstyr reformprocessen och dikterar ohållbara tidtabeller. Dessa metoder kan ha bidragit till att motståndarna mot statsministrarnas planer gick i clinch.

Organisationsdiskussionen betraktas som avslutad för denna gång. Det är dock mycket möjligt att samma frågor tas upp om två-tre år igen.

Statsministrarnas nyväckta intresse för Nordiska Rådet som ändamålsenligt, och direkt nödvändigt, politiskt forum består dock. Statsministrarna demonstrerade sin balanskonst när det gäller att bestämma hur det nordiska samarbetet skall vara relaterat till den europeiska integrationen. Statsminister Carl Bildt eftersträvade en "nordisk dimension" på bl.a. följande sektorer: regionalpolitik, jordbrukspolitik, miljöfrågor, alkohol- och narkotikapolitik och socialpolitik. Enligt honom är den viktigaste uppgiften att man kan "samarbeta i de frågor som initieras av den europeiska integrationen".

Anders Ljunggren, svensk statssekreterare för nordiska samarbetsfrågor, har efter Nordiska rådets session formulerat det politiska problemet kristallklart: "(N)ordiskt samarbete är av största betydelse för att det ska finnas ett brett folkligt stöd i de enskilda staterna i Norden för EG-medlemskap. Därför tycker jag mig se hur även de som hett önskar EG-inträde samtidigt

ser förstärkt nordiskt samarbete som ett förstahandsintresse" (Hufvudstadsbladet 29.3).

Nedskärningar

Att det blev bara smulor kvar av den planerade omorganiseringen av samarbetet innebär dock inte att allt skulle fortsätta som förut. Långtifrån. Det avgörande är de *ekonomiska* ramarna och de förblir inte oförändrade. Den nordiska samarbetsbudgeten kommer att ändra skepnad med verkan fr.o.m. 1.1.1994.

Det första förslaget till budget föreligger i april-maj. Budgetnivån kommer att förbli oförändrad. Detta medför att den starka prioritering av "kultur" och "forskning och utbildning" som Nordiska Rådet gick in för, får stora återverkningar på övriga sektorer, bl.a. på social- och hälsoområdet dit NAD hör. Nedskärningarna inom social- och hälsosektorn kommer att vara i 20-30 procents klassen.

För ett organ som NAD, som ju sysslar enkom med forsknings- och utbildningsverksamhet, känns Nordiska Rådets prioritering något kuriös. Forskning inom social- och hälsosektorn är inte den enda som faller utanför den prioriterade forskningen och utbildningen. Vad "forskning och utbildning" egentligen står för har varit ett mysterium under hela reformprocessen.

I sin artikel i Hufvudstadsbladet berörde Anders Ljunggren även forsknings- och utbildningsfrågor. Med en god skäppa optimism skrev han: "Målet är att skapa en nordisk utbildnings- och forskningsgemenskap. /.../ Inom utbildning och forskning skall Norden av alla kunna betraktas som en enhet".

Formellt gäller dessa ord gäller av allt att döma inte t.ex. NAD, eftersom NAD inte sorterar under "forskning och utbildning". Icke desto mindre torde just små koordinerande och nätverksskapande organ typ NAD kunna

bidra till att sådana nordiska "utbildnings- och forskningsgemenskaper" som Ljunggren efterlyser verkligen uppstår och upprätthålls.

Möten

NAD ordnade den 19-21 april i Larkollen i Norge ett seminarium om *familjeterapins plats i behandlingen av rusproblem*. Huvudpunkterna i programmet var:

- förståelse av familjer, familjehandling och bruk av rusmedel
- pågående projekt om familjehandling
- evaluering av och forskning om familjehandling — framtida forskningsperspektiv.

En seminarierapport publiceras i NAT 3/1993. Seminariematerialet kan beställas från NAD:s sekretariat.

NAD arrangerade den 11-12 maj i Stockholm ett seminarium med titeln *Alkohol- och drogbehandling i Norden — strukturer och principer i omvandling*. Avsikten med seminariet var att belysa de strukturella förändringar som sker inom behandlingssektorn i de nordiska länderna. Huvudpunkterna i programmet var:

- det aktuella läget inom alkohol- och drogbehandlingen i resp. land
- den nordiska välfärdsstaten inför förändringar, effekter på rusmedelsbehandlingen
- privatisering och avinstitutionalisering
- alternativa behandlingsformer och nödlösningar.

Seminariet diskuterade framtida verksamhet kring följande teman:

- behandlingsapparatens reaktioner på den ekonomiska krisen
- behandlingssideologiernas växlingar
- "livssynsorienterad" behandling.

Seminariereport följer i NAT 3/1993. Seminariematerialet kan beställas från NAD:s sekretariat.

Beslut fattade på NAD:s möte 17.2.1993 i Helsingfors

Aarne Kinnunen (SF) beviljades medel för att genomföra en undersökning om narkotikamarknaden i Helsingfors.

Anders Milhøj (DK) har beviljats medel för undersökning av hur de danska prissänkningarna på öl och vin inverkar på alkoholkonsumtionen.

Esa Österberg (SF) beviljades medel för att utveckla datainsamlingsmetoder, som gör det möjligt att estimera privata resenärers alkoholimport i Sverige, Norge och Finland.

NAD avsatte medel för en utvärdering av ett nordiskt upplysningsprogram om alkohol och droger som Nordiska narkotikakommittén (nytt namn för Kontaktmannaorganet för narkotikafrågor) låtit utarbeta. Programmet är avsett för elever i årskurs 7 och 8.

NAD beviljade Nordisk Alkohol-tidskrift 40 000 FIM för år 1993.

Kommande publikationer

Nr 23 *Minor Tranquillizers in the Nordic Countries.*

Studien grundar sig på en sekundär-analys av statistiskt data om alkohol- och läkemedelsbruk i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Utkommer sommaren 1993.

Nr 24 *Internationella perspektiv på narkotikafrågan.* Utkommer sommaren 1993.

NAD-publikationerna kan beställas från NAD:s sekretariat (adress mm., se nedan).

Övrigt

Följande NAD-möte hålls den 24 september 1993 i Island. Därpå följande

möte hålls i Sverige den 17 februari 1994.

Ansökningar och skrivelser som skall behandlas på NAD:s möten bör vara sekretariatet tillhanda senast en månad före respektive möte.

NAD beviljar anslag för initiering av nordiskt relevanta forskningsprojekt inom nämndens arbetsområde, i allmänhet max. sex månaders forskarlön, ev. reseanslag. NAD kan också bevilja mötesanslag för nordiska projektgrupper och reseanslag för personer som önskar besöka forskningsmiljöer i ett annat nordiskt land.

Ansökningarna formuleras fritt och sänds till NAD:s sekretariat, adress: Nordiska nämnden för alkohol- och drogforskning (NAD), Annegatan 29 A 23, SF-00100 Helsingfors, Finland. Telefon: +358-(9)0-694 8082, 694 9572; telefax: +358-(9)0-694 9081.

Rättelse

I Sidsel Eriksens artikel, "Skabelsen af den danske liberale drikkestil", i NAT nr 1/1993, finns ett fel i figur 3, s. 11. Den heldragna linjen betecknar förbruket av "spiritus" (inte "svagt øl"), och streck-prick-linjen konsumtionen av "svagt øl" (inte "spiritus").